

Sygn. akt III KS 14/19

POSTANOWIENIE

Dnia 7 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon

w sprawie A. S.
oskarżonego z art. 207 § 1 k.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron
w dniu 7 maja 2019 r.,
skargi prokuratora od wyroku Sądu Okręgowego w O.
z dnia 27 lutego 2019 r., sygn. akt II Ka [...],
uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w P.
z dnia 24 października 2018 r., sygn. akt II K [...],
i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania,

postanowił:
oddalić skargę.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 24 października 2018 r., w sprawie II K [...], Sąd Rejonowy w P. uznał A. S. za winnego przestępstwa z art. 207 § 1 kk i wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności. Na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 2 kk wykonanie kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszono na okres próby 3 lat. Sąd nadto na podstawie art. 72 § 1 pkt 5 k.k. i art. 73 § 2 k.k. zobowiązał oskarżonego do powstrzymania się od nadużywania alkoholu oraz oddał go pod dozór kuratora.

Apelację od tego wyroku wniósł obrońca oskarżonego, który zaskarżając go w całości podniósł:

I. na zasadzie art. 438 pkt 2 k.p.k. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, a to:

1. art. 410 k.p.k. poprzez dokonanie ustaleń, które nie znajdują oparcia w dowodach ujawnionych na rozprawie, w szczególności przyjęcie bez żadnych dowodów: a) daty początkowej przypisanego przestępstwa, b) zachowań oskarżonego polegających na zakłócaniu spoczynku nocnego, ciągłym niepokojeniu, straszeniu popełnieniem samobójstwa, c) istnieniu u oskarżonego zamiaru bezpośredniego o szczególnym zabarwieniu, d) powstaniu u pokrzywdzonych dotkliwych cierpień fizycznych lub psychicznych koniecznych do przypisania przestępstwa z art. 207 § 1 k.k., poczucia upokorzenia pokrzywdzonych, poczucia utraty wolności oraz naruszenia relacji rodzinnych;
2. art. 424 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. poprzez brak wyjaśnienia podstawy faktycznej i prawnej wyroku, w szczególności niewyjaśnienie, dlaczego zachowanie oskarżonego uznano za znęcanie się w rozumieniu art. 207 § 1 k.k., a nie za zwykłe znieważenie z art. 216 § 1 k.k.;
- II. na zasadzie art. 438 pkt 3 k.p.k. błędy w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mających wpływ na treść zaskarżonego wyroku (szczegółowo w apelacji określone).

Wyrokiem z dnia 27 lutego 2019 r., w sprawie II Ka [...], Sąd Okręgowy w O. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w P..

Skargę na wyrok Sądu Okręgowego w O. wniósł Prokurator Okręgowy w O.. Zaskarżając ten wyrok w całości Prokurator podniósł rażące naruszenie prawa procesowego, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 437 § 2 k.p.k. polegające na niezasadnym uchyleniu wyroku sądu pierwszej instancji i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania, w sytuacji gdy brak jest przesłanek wynikających z art. 439 § 1 k.p.k. oraz art. 454 k.p.k. i nie jest konieczne przeprowadzenie w całości na nowo przewodu sądowego. Skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w O. i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Obrońca oskarżonego w odpowiedzi na skargę wniósł o jej oddalenie i zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu skargowym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga jest niezasadna.

Zgodnie z art. 437 § 2 k.p.k. uchylenie przez Sąd II instancji orzeczenia i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. W niniejszej sprawie zaistniała ta ostatnia z wymienionych przesłanek.

Niewątpliwie Sąd I instancji dopuścił się rażącego uchybienia przepisów postępowania karnego, a mianowicie naruszenia art. 410 k.p.k. poprzez dokonanie ustaleń faktycznych nie znajdujących poparcia w ujawnionych na rozprawie dowodach oraz art. 424 k.p.k. § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. poprzez brak wyjaśnienia podstawy faktycznej i prawnej zaskarżonego wyroku. A. S. przypisano popełnienie przestępstwa znęcania się w okresie od listopada 2012 r. do 7 lutego 2018 r., gdy tymczasem Sąd nie wskazał na jakiej podstawie przyjął datę początkową czynu, nie ustalił zachowań oskarżonego stanowiących akty znęcania się, nie dokonał ustaleń istotnych dla strony podmiotowej tego przestępstwa. Braki uzasadnienia wyroku Sądu I instancji, w którym nie odniósł się on do okoliczności świadczących o tym, że zachowanie oskarżonego wypełniało znamiona przestępstwa znęcania się przemawiają za stwierdzeniem, że Sąd I instancji nie rozważył wszystkich okoliczności sprawy. W uzasadnieniu brak informacji co do podstawy dokonania określonych ustaleń faktycznych. Przyjęte przez Sąd ustalenia faktyczne sprowadzają się (wyłącznie) do powtórzenia znamion typu czynu zabronionego wskazanych w art. 207 § 1 k.k. Przeprowadzone przez ten Sąd postępowania dowodowe nie było ani kompletne, ani szczegółowe. Mając powyższe na uwadze zgodzić należy się ze stanowiskiem Sądu Okręgowego w O., iż stwierdzone (opisane powyżej) uchybienia, którymi jest dotknięty wyrok Sądu Rejonowego w P., z uwagi na ich charakter, liczebność i procesowe skutki sprawiają, że postępowanie dowodowe w tej sprawie musi być przeprowadzone na nowo w całości. Tylko bowiem na skutek takich działań procesowych będzie możliwość konwalidowania wspomnianych uchybień, ale i w ogóle wydanie prawidłowego rozstrzygnięcia co do zasadności postawionemu oskarżonemu zarzutu. Stąd też nie można podzielić wyrażonego w rozpoznawanej skardze przekonania prokuratora o tym (zresztą także niewątpliwie lakonicznie uzasadnionego), że

uchylając wyrok Sądu Rejonowego w P. – Sąd Okręgowy w O. naruszył (przytoczony powyżej) przepis art. 437 § 2 k.p.k.

Obrońca oskarżonego złożył odpowiedź na skargę w której zawarł wniosek o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu skargowym. Tymczasem bezspornie w rozdziale 70 k.p.k. brak regulacji odnoszącej się do kosztów postępowania skargowego. Wprawdzie w art. 539f k.p.k. ujęte zostały przepisy z rozdziału poświęconego kasacji, jako mające odpowiednie zastosowanie w postępowaniu unormowanym w rozdziale 55a k.p.k., ale nie ma wśród nich takich, które by dotyczyły kosztów postępowania. Oznacza to, że – poza kwestią opłaty od skargi (art. 539f k.p.k. w zw. z art.527 § 1 – 4 k.p.k.) – ustawa procesowa w sposób szczególny nie reguluje kosztów związanych z postępowaniem skargowym. W konsekwencji przyjąć należy, iż będą miały w tym zakresie zastosowanie przepisy ogólne dotyczące kosztów procesu zawarte w rozdziale 68 Kodeksu postępowania karnego. Stąd też dopiero – stosownie do treści art. 626 §1 k.p.k. – w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie sąd określi, kto, w jakiej części i zakresie ponosi koszty procesu. Te koszty stanowić będą także uzasadnione wydatki oskarżonego z tytułu ustanowienia obrońcy w postępowaniu skargowym i zleceniu mu dokonania czynności w postaci sporządzenia odpowiedzi na skargę, o ile wykonanie tych czynności nie było objęte wcześniejszymi (pierwotnymi) wydatkami oskarżonego na ustanowienie obrońcy.

Brak było zatem podstaw normatywnych, by zasądzić od Skarbu Państwa wynagrodzenie dla obrońcy oskarżonego za sporządzenie odpowiedzi na skargę.

Z tych to względów orzeczono jak w sentencji.